

Okrugli stol o obiteljskim poduzećima
Zagreb, 19.10.2012.

CEPOR
Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

Kako osigurati razvoj i održivost obiteljskih poduzeća u Hrvatskoj?

Slavica Singer

Pitanja

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Definicija obiteljskih biznisa?
- Jesu li obiteljski biznisi važni za nacionalno gospodarstvo?
- Postoje li prepreke za razvoj obiteljskog poduzetništva?
- Kako eliminirati prepreke?

Definicija

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Prijedlog EU definicije, 2009:
 - Većinu prava odlučivanja ima OSNIVAČ ili osoba koje je kupila poduzeće i najbliži srodnici
 - Uključenost u upravljanje poduzećem – najmanje jedna osoba
 - Poduzeće na tržištu dionica – osnivač/vlasnik dijela poduzeća sa srođnicima i nasljednicima posjeduju najmanje 25% prava odlučivanja
- Hrvatska?

Važnost za nacionalno gospodarstvo?

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Globalne procjene:
 - 70-90% BDP godišnje
- SAD:
 - 64% BDP, 62% zaposlenih od ukupne radne snage
- EU:
 - 60% su obiteljske firme, 40-50% svih zaposlenih
- Austrija:
 - 80% su obiteljske firme, 70-75% svih zaposlenih
- Finska:
 - Više od 90% obiteljskih firmi, više od 40% svih zaposlenih
- Njemačka:
 - 79% obiteljskih firmi, 45% svih zaposlenih, 40% BDP
- Slovenija:
 - 60-80% obiteljskih firmi, 26% svih zaposlenih, 20% BDP
- **Hrvatska:**
 - **Oko 50% zaposlenih je u obiteljskim firmama**
 - **Doprinos BDP?**

Očekivanja?

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- SAD:
 - Do 2050. godine:
 - generacijska promjena
 - Od svih direktora koji odlaze u mirovinu u narednih 5 godina, samo 55% još nisu izabrali svoje zamjene
- **Hrvatska?**

Rizičnost obiteljskih firmi?

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

1

- Vrijedi li još uvijek 30/13/3 statistika?
 - 30% obiteljskih firmi prežive drugu generaciju
 - 13% preživi treću generaciju
 - 3 % ima dulji životni vijek
- Razlozi za 30/13/3 formulu (nepoduzetna obitelj):
 - nepotizam – diskriminacija prema ne-članovima obitelji
 - održavanje statusa quo
 - ograničenost izbora na članove obitelji

Rizičnost obiteljskih firmi?

2

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Novija istraživanja (poduzetna obitelj):
 - Dugoročnija strateška perspektiva omogućava bolje pozicioniranje
 - Homogenija organizacijska kultura / vrijednosti
- Neki primjeri:
 - 12.7% obiteljskih firmi starije od 100 godina (uglavnom iz Sjeverne Amerike, uzorak od 541 poduzeća)

Prepreke / izazovi

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

1

- Nema svjesnosti o važnosti obiteljskog biznisa
- Nema definicije
- Nema statističkog praćenja
- Poreska politika ne prepoznaje specifičnosti obiteljskog biznisa
 - Nasljeđivanje?
 - Način korištenja financijskih resursa bez gubljenja kontrole
 - Zaduživanje?
 - Prodaja vlasništva?

Prepreke / izazovi

2

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Malo odgovarajućih obrazovnih programa
 - Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, smjer Poduzetništvo
 - Sveučilište u Splitu
- Nema specijaliziranih konzultantskih usluga

Kako eliminirati prepreke?

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

1

- Promijeniti fokus:
 - Od kontinuiteta, nasljeđivanja i stabilnosti **obiteljske firme**
 - Do promjene, rasta i kreiranja novoga kroz aktivnosti **poduzetne obitelji** koja kontrolira te procese
- Ojačati svjesnost o važnosti obiteljskih biznisa i njihovim specifičnostima
 - Redovito istraživanje

Kako eliminirati prepreke?

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

2

- Dizajnirati politike za stimuliranje uspješnosti firmi koje vode poduzetne obitelji:
 - Usvojiti EU definiciju
 - Uvesti statističko praćenje – Državni zavod za statistiku + EUROSTAT
 - Medijski podržavati razmjenu dobre prakse
 - LIDER-ova konferencija + mediji
 - Koristiti EU baze informacija

Kako eliminirati prepreke?

3

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Prepoznati specifičnosti obiteljskih firmi u nekim zakonima:
 - Poreski zakoni
 - Zakon o poduzeću
 - Vlasništvo bez prava glasa

Kako eliminirati prepreke?

4

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

- Ojačati svjesnost unutar obiteljske firme o potrebi RANOG planiranja prijenosa upravljanja i vlasništva na novu generaciju:
 - Obrazovni programi
 - Formalno obrazovanje
 - Cjeloživotno obrazovanje – *executive* programi
 - Specijalizirane konzultantske usluge (privatni sektor, voučeri)
 - Train-the-trainer, mentori

Slavica Singer

CEPOR

Centar za razvoj malih i srednjih
poduzeća i poduzetništva

CEPOR

**Centar za politiku razvoja
malih i srednjih poduzeća
i poduzetništva**

Trg J.F.Kennedy 7

10000 Zagreb

Phone: +385 1 232 1357

Fax: +385 1 234 5577

E-mail: singer@efos.hr

www.cepor.hr